

**İSTANBUL 9. İDARE MAHKEMESİ
SAYIN BAŞKANLIĞINA**

14.06.2010

DOSYA NO: 2010/448 E.

**İPTAL İSTEMİNDE
BULUNAN DAVACI : TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi**

VEKİLİ : Av. Ş. Can ATALAY

DAVALI İDARE : Kültür ve Turizm Bakanlığı

KONU Davalı idarenin yanıt dilekçesine yanıtlarımızın sunulmasıdır.

TEBLİĞ TARİHİ : 13.06.2010

AÇIKLAMALAR :

- I- DAVALI İDARİ İŞLEMİN EN ÖNEMLİ DAYANAĞI OLAN, İDARENİN YANIT DİLEKÇESİNDE YER VERİLEN HUSUSLARA DAYANAK OLAN İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ'NİN 08.03.2010 gün ve Mi-2010-17 SAYILI TEKNİK RAPORU DOSYAYA SUNULMAMIŞTIR.**

Gerek yargılama konusu idari işlemlerde gerekse de davalı idarenin davaya yanıt dilekçesinde İstanbul Teknik Üniversitesi'nin 08.03.2010 gün ve Mi.2010-17 Sayılı Teknik Raporu davalı idare tarafından dosyaya sunulmamıştır.

Dava dilekçemizde ayrıntılı olarak açıkladığımız üzere yargılama konusu idari işlem 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanuna, Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına İlişkin Sözleşme ve Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi hükümlerine açıkça aykırıdır.

Özellikle Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi'nin 1 inci maddesinde

“Anıtlar: Tarihsel, arkeolojik, sanatsal, bilimsel, sosyal ve teknik bakımlardan önemleri nedeniyle dikkate değer binalar ile diğer yapılan ve bunların müstemilatı ile tamamlayıcı kısımları” tanımı yer almaktadır.

Sözleşme'nin 5 inci maddesinde ise

“Her bir Taraf,

Maddi koşulların tehlikeye düşürdüğü ve başka bir yere taşınmanın zorunlu olduğu durumlar dışında, korunmaya alınan bir anıtın tümünün ya da bir bölümünün taşınmasını yasaklamayı taahhüt eder. Bu gibi durumlarda, yetkili makamın, anıtın sökülmesi, nakli ve uygun bir yerde

yeniden eski şekline getirilmesi için gerekli önlemleri ...” alacağı öngörüldüğünü yinelemek isteriz.

Söz konusu **“anıtın”** bir **“maddi tehlike”** olmaksızın yargılama konusu **idari işlemde öngörülen türden bir** müdahale açıkça hukuka aykırı olacaktır.

Diğer bir söyleyişle, “anıtın” özgün hali ile korunması esastır ve idarenin iddia ettiği gibi bir uygulama ancak “maddi zorunluluklar” nedeni ile gerçekleştirilebilir.

Yargılama konusu idari işlemin konusu olan “anıt” açısından böyle bir “maddi zorunluluk” bulunmamaktadır.

Davalı idare, böylesi bir maddi zorunluluk bulunduğunu kanıtlayamamaktadır.

Bir inşaat şirketinin talebi üzerine düzenlenen ve dosyaya sunulmayarak Sayın Mahkeme'nin hukuki denetiminden uzak tutulmak istenen bilirkişi raporu ise davalı idarenin bu haksız iddiasının biricik dayanağıdır.

Öte yandan, Müvekkil Oda'nın 29.04.2010 gün ve 2010.07.18620 sayılı yazısı (Ek 1) ile talep ettiği söz konusu rapor İstanbul Teknik Üniversitesi'nin 17.05.2010 gün ve 514 sayılı yazısı ile “akademik personelin yaptıkları hizmetlerin, hizmeti yapan ve hizmeti yaptıran kişilerin sorumluluğunda olması nedeniyle...” gerekçesi ileri sürülerek reddedilmiştir. (Ek 2)

Sayın Mahkeme tarafından anılan raporun dosyaya celbinden sonra ve bilirkişi incelemesi sırasında konu ile ilgili daha ayrıntılı beyanda bulunma hakkımızı saklı tuttuğumuzu belirtmek isteriz.

II- YARGILAMA KONUSU İDARİ İŞLEMİN DAYANAĞI OLAN 28.12.1993 TARİHLİ SÖZLEŞME YOK HÜKMÜNDEDİR.

Yargılama konusu idari işlemin konusu olan avan projeyi 5366 Sayılı Kanun hükümlerine dayanarak İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na sunan Kamer İnşaat Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi ile T.C Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü arasında 28.12.1993 tarihinde imzalan sözleşme “yok” hükmündedir.

Anılan sözleşmeye dayanılarak avan proje hazırlanması, söz konusu şekilde hazırlanan avan projenin bu nokta değerlendirilmeden Yenileme Kurulu tarafından uygun bulunması açıkça hukuka aykırıdır. Şöyle ki,

Dosyada bulunan 28.12.1993 tarihli anılan sözleşmenin 1 inci maddesinde “Sözleşmenin Konusu ve Ekleri” tanımlanmış, yargılama konusu alanda yapılması öngörülen uygulamalar belirtildikten sonra “Ekler” alt başlığının h bendinde şirketçe hazırlanmış avan projenin anılan sözleşmenin ayrılmaz bir parçası olduğu belirtilmiştir.

Anılan sözleşmede sözleşmenin ayrılmaz bir parçası olarak anılan mimari proje mimar Halil Onur (sicil No:11646) tarafından hazırlanmış ve davalı idarenin

davaya yanıt dilekçesinde ayrıntılı olarak açıklandığı gibi anılan mimari proje ile ilgili idari işlemler hukuka aykırı bulunarak yargı kararı ile iptal edilmiştir.

Diğer bir söyleyişle, yargılama konusu idari işlemle uygun bulunan avan proje ile bu projeyi hazırlayan Kamer İnşaat Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi'nin hak sahipliği iddiasına dayanak sözleşmenin ayrılmaz parçası olan avan proje birbirinden tümü ile farklı, müellifleri dahi farklı mimarlar olan projelerdir. Anılan sözleşmeye dayanılarak yapılan tüm idari işlemler en başından bu yana usulsüz ve hukuka aykırıdır

Sözleşmenin ayrılmaz bir parçası olan avan projeden başka bir projeyi uygun bulan, mevzuatın açık hükmüne karşın yok hükmünde bir sözleşmeye dayanılarak hazırlanmış bir projeyi anılan hususta inceleme yapmaksızın "onaylayan" yargılama konusu idari işlem açıkça hukuka aykırıdır.

III- YARGILAMA KONUSU İDARİ İŞLEM 2863 SAYILI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI HAKKINDA KANUN'UN 14 ÜNCÜ MADDESİNE AÇIKÇA AYKIRIDIR.

Davalı idarenin davaya yanıt dilekçesinin 4 üncü sayfasının 8 inci paragrafında "Sosyal Güvenlik Kurumu İnşaat ve Daire Başkanlığı'nın 31.03.2009 gün ve 4457631 Sayılı yazısında kiralınmasına ilişkin 2863 sayılı Yasanın 14. maddesi gereği Bakanlığımız görüşü sorulmuş, Bakanlığın 01.04.2009 gün ve 61972 sayılı yazısı gereği İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kuruluna yazı iletilmiş olup, Genel Müdürlük tarafından 01.04.2009 tarihli yazı ile sakınca olmadığı belirtilmiştir" denmektedir.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız gerekçelerle yok **hükmünde olan bir sözleşmeye** dayanarak ve anılan sözleşmenin imzalandığı tarihten tam on beş yıl sonra 06.04.2010 tarihinde verilen söz konusu izin açıkça hukuka aykırıdır.

28.12.1993 tarihinde imzalanan ve 2863 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın iznine tabi bir sözleşme ile ilgili usulüne uygun bir izin olmadan pek çok işlem yapılmıştır.

Kültür Ve Turizm Bakanlığı tarafından verilen 06.04.2010 tarihinde verilen izinde Bakanlığın değerlendirmesi ve değerlendirdikten sonra izin vermesi ya da vermemesi gereken hususlar anılan idari işlemin "koşulu" olarak belirtilmiştir. Koşullara bağlı olarak verilen "izin" işleminin yasada öngörülen amaca ve usule uygun olmadığı açıktır.

Öte yandan, Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nın anılan idari işleminde anılan koşulların yerine getirilip getirilmediği de Yenileme Kurulu tarafından değerlendirilmemiş, yargılama konusu idari işlemler böylesi bir değerlendirme olmaksızın eksik biçimde tesis edilmiştir.

IV- DAVALI İDARENİN YANIT DİLEKÇESİNDE BELİRTTİĞİNİN AKSİNE YARGILAMA KONUSU İDARİ İŞLEMİN 660 SAYILI İLKE KARARINA AÇIKÇA AYKIRI OLDUĞU DAVALI İDARENİN DOSYAYA SUNDUĞU İŞLEM DOSYASINDAN DAHİ ANLAŞILMAKTADIR.

Davalı idarenin yanıt dilekçesinin 49 numaralı eki olan teknik raporda dahi yargılama konusu idari işlemin 660 Sayılı İlke Kararına aykırılığı saptanmıştır.

Anılan raporun “Yapılan Proje İncelemede” başlıklı bölümünde ilgili kültür varlıklarının yargılama konusu idari işlemlerle gerçekleştirilen tescil değişikliklerinin yanlış olduğu saptanmış, uygulamanın 660 Sayılı İlke Kararının a ve b bendine göre tetkik edilmesi gerektiğine işaret edilmiş ve 660 Sayılı İlke Kararının 2 inci maddesi ve özellikle de anılan maddenin a bendine uygun işlem tesis edilmesi gerektiğine işaret edilmiştir.

V- DAVALI İDARENİN YANITLARI MİMARLIK İLKELERİ VE TEKNİĞİ YÖNÜNDEN DE YANILTICI, GERÇEK DIŞIDIR.

Davalı idarenin mimarlık tekniğine ilişkin yanıtlarına karşı diyeceklerimizi esasen dava dilekçemizde belirtmiş olmamıza karşın yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız gibi konu ile ilgili ayrıntılı beyanlarımızı İstanbul Teknik Üniversitesi'nin 08.03.2010 gün ve Mi.2010-17 Sayılı Teknik Raporu'nun dosyaya celbinden sonra ve bilirkişi incelemesi aşamasında sunmak üzere bu aşamada aşağıdaki noktaları Sayın Mahkeme'nin dikkatine sunmak isteriz:

- Davalı idare davaya yanıtlarında Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi'nin 5 inci maddesi ve Venedik Tüzüğü'nün 7 inci maddesi hükümleri uyarınca korunmasına engel “maddi zorunluluk” ile ilgili ayrıntılı açıklamalarda bulunmamakta, belirsiz ifadelerle hukuka aykırı idari işleme dayanak kazandırmaya çalışmaktadır. **Yargılama konusu alan açısından ulusal ve ulusal üstü belgelerde yer alan normlarda anılan türden bir zorunluluk, kaçınılmazlık bulunmamaktadır.**
- Davalı idare davaya yanıtlarında yargılama konusu idari işlemle mevcut binaların ya korunduğu ya da yıkıldığına ilişkin bir kanaat oluşmasını sağlamaya çalışmaktadır. Yargılama konusu idari işlem ile önerilen ve anılan kültür varlıkları üzerine gelen devasa kütle ve bu kütlelerin mevcut binalarla ve içinde bulunduğu çevre, doku ve tarihi nitelikteki kentsel alanla ilişkisi gözden kaçırılmaya çalışılmaktadır. Bu yaklaşım evrensel koruma ve restorasyon ilkelerine açıkça aykırıdır.
- Yargılama konusu idari işlemlerde de davalı idarenin davaya yanıtlarında da söz konusu olan kültür varlıklarının korunmaya değer özellikleri eksik (eksikliği nedeni ile de yanlış) ifade edilmektedir. Bu eksikliğin en güzel örneği yargılama konusu idari işlemlerde Emek Sineması'nın değeri “...sinema salonunun dönemin yaşam kültürünü yansıtması ...” ile de gerekçelendirilmiş ancak ilgili kültür varlığının bu özelliği korunmamıştır. Dava dilekçemizde de belirttiğimiz gibi yargılama konusu idari işlem bu bakımdan birbiri ile çelişik hükümler içermektedir.

- Davalı idarenin yanıt dilekçesinde Cumhuriyet Döneminin ilk nitelikli betonarme örneklerinden olan "İpek Sineması" ile ilgili öngörülen uygulamanın da değerlendirilmemiş olması dikkat çekicidir.

Son olarak, davalı idarenin yanıt dilekçesinde uygulama projesinin uygun bulunması ile ilgili kurul kararları ile ilgili uzun açıklamalara yer verilmesinin yersiz olduğunu belirtmek isteriz. Yargılama konusu avan projenin uygun bulunmasına ilişkin idari işlemdir. Uygulama projelerinin uygun bulunmasına ilişkin kurul kararlarının iptaline ilişkin davada konu ayrıntılı olarak tartışılacaktır.

İstanbul Teknik Üniversitesi'nin 08.03.2010 gün ve Mi.2010-17 Sayılı Teknik Raporu dosyaya ulaştıktan sonra konu ile ilgili ayrıntılı olarak beyanda bulunacağımızı yeniden belirtmek isteriz.

SONUÇ VE İSTEM

- 1) **İstanbul Teknik Üniversitesi'nin 08.03.2010 gün ve Mi.2010-17 Sayılı Teknik Raporu'nun ilgili idareden istenmesine,**
- 2) **5366 Sayılı Yasa'nın yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız hükümlerinin İPTALİ için ANAYASA MAHKEMESİ'ne ANAYASA AYKIRILIK itirazında bulunulmasına,**
- 3) **İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Hüseyinağa Mahallesi Sakızağacı Sokak 5 Pafta 29, 30, 31, 32, 33 parselleri kapsayan adaya ilişkin T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 17.09.2009 gün ve 954 sayılı ve 09.10.2009 gün ve 973 sayılı kararı ve eki avan projelerin İPTALİ'ne;**
- 4) **Sayın Mahkemenizce İstanbul Teknik Üniversitesi'nin 08.03.2010 gün ve Mi.2010-17 Sayılı Teknik Raporu'nun dosyaya celbinden sonra tamamlayıcı açıklamalarımızla kanıtlarımızı sunmamız için süre verilmesine,**
- 5) **Yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin karşı yan üzerinde bırakılmasına karar verilmesini talep ederiz.**

Saygılarımızla,

Davacı TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

Vekili Av. Ş. Can Atalay

Ek 1 TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi'nin 29.04.2010 gün ve 2010.07.18620 sayılı yazısı

Ek 2 İstanbul Teknik Üniversitesi'nin 17.05.2010 gün ve 514 sayılı yazısı